

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії і методики
фізичного виховання

Ю. В. Юрчишин

_____ 2021 р.
число *місяць*

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта

мова навчання українська

2021-2022 навчальний рік

Розробник комплексу: Г. А. Єдинак, доктор наук з фізичного виховання
і спорту, професор

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного
виховання

Протокол № 11 від «27» серпня 2021 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ І. І. Стасюк
підпис

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1 Мета вивчення «Основ наукових досліджень», як дисципліни загальної підготовки з переліку дисциплін вибору закладу вищої освіти при професійній підготовці здобувача за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, – формування у таких здобувачів визначених загальних і спеціальних компетентностей, що узгоджуються з програмними результатами навчання майбутнього тренера з виду спорту та пов'язані з набуттям знань, умінь і навичок щодо здатності логічно мислити, виконувати положення про академічну доброчесність, творчо розв'язувати проблеми масового, олімпійського та професійного спорту, використовуючи різні методи, форми організації дослідження та визначені вимоги щодо оформлення його результатів.

2 Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3-й	1-2-й
Семестр вивчення	5	2-3
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	14 годин	6 годин
Практичні заняття	16 годин	6 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	78 годин
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3 Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки з переліку дисциплін вибору закладу вищої освіти, що належать до дисциплін загальної підготовки

4 Передумови для вивчення дисципліни: наявність сформованих у здобувачів вищої освіти знань та практичних умінь, навичок у питаннях, визначених такими обов'язковими освітніми компонентами професійної підготовки, як «Педагогіка», «Психологія», «Філософія», «Теорія і методика фізичного виховання», «Фізіологія людини»

5 Програмні компетентності навчання

Вони пов'язані і загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

- здатністю вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатністю здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;
- здатністю застосовувати сучасні технології управління суб'єктами фізичної культури і спорту.

6 Очікувані результати навчання з дисципліни

За наслідками вивчення обов'язкового освітнього компонента професійної підготовки з переліку дисциплін вибору закладу вищої освіти, що належать до дисциплін загальної підготовки, а саме «Основ наукових досліджень», повинні бути досягнуті визначені **програмні результати навчання**, зокрема:

- спроможний спілкуватися українською та іноземними мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- вміє застосовувати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег;
- має базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці;
- спроможний оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

За результатами вивчення «Основ наукових досліджень» здобувач вищої освіти **повинен знати**:

- логіку проведення наукового дослідження;
- структуру дослідження на теоретичному та емпіричному рівнях;
- основні групи методів дослідження, що використовуються на теоретичному та емпіричному рівнях наукового пізнання;
- базові вимоги до оформлення результатів дослідження.

За результатами вивчення ««Основи наукових досліджень» здобувач вищої освіти **повинен уміти**:

- виокремити проблему наукового дослідження та виходячи з неї визначити об'єкт, предмет, мету, завдання і тему дослідження;
- скласти план наукового дослідження;
- обрати адекватні методи дослідження, враховуючи вищезазначене;
- використовувати вивчені методи для отримання емпіричних даних та їх математико-статистичної опрацювання;

- використовувати набуті знання під час спостережень за спортивними тренуваннями з видів спорту під час проходження навчальних та виробничих практик;
- правильно інтерпретувати дані, одержані методами математичної статистики;
- використовувати у комплексі набуті знання, вміння й навички під час написання курсової та бакалаврської праць.

7 Засоби діагностики результатів навчання: оцінювання усних та письмових (виконання НДЗ) відповідей на практичних заняттях, виконання завдань поточного тестового контролю, самостійної роботи, модульної контрольної роботи

8 Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва змістового модуля і теми	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1 — «Основні складові організації та проведення наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту»							
Тема 1 Загальні положення основ науково-дослідної діяльності у фізичній культурі із забезпеченням академічної доброчесності	6	2	2	-	-	2	-
Тема 2 Характеристика методів дослідження на теоретичному рівні та педагогічних методів	6	2	2	-	-	2	-
Тема 3 Характеристика соціологічних та медико-біологічних методів дослідження	18	6	6	-	-	6	-
Тема 4 Характеристика методів математичної статистики	40	2	4	-	-	34	-
Тема 5 Оформлення результатів дослідження з дотриманням положень про академічну доброчесність	20	2	2	-	-	16	-
Разом за змістовим модулем 1	90	14	16	-	-	60	-
Разом годин	90	14	16	-	-	60	-

Заочна форма навчання

Назва змістового модуля і теми	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1 — «Основні складові організації та проведення наукового дослідження у сфері фізичної культури і спорту»							
Тема 1 Загальні положення основ науково-дослідної діяльності у фізичній культурі із забезпеченням академічної доброчесності	6,5	1	0,5	-	-	5	-
Тема 2 Характеристика методів дослідження на теоретичному рівні та педагогічних методів	4,5	1	0,5	-	-	3	-
Тема 3 Характеристика соціологічних та медико-біологічних методів дослідження	15	2	3	-	-	10	-
Тема 4 Характеристика методів математичної статистики	28	1	1	-	-	26	-
Тема 5 Оформлення результатів дослідження з дотриманням положень про академічну доброчесність	16	1	1	-	-	14	-
Разом за змістовим модулем 1	90	6	6	-	-	78	-
Разом годин	90	6	6	-	-	78	-

9 Форми поточного та підсумкового контролю – відповідно відповіді на практичних заняттях, виконання НДЗ, поточний тестовий контроль, модульна контрольна робота та залік

10 Критерії оцінювання результатів навчання:

Поточний контроль			МКР	Сума
Змістовий модуль-1 (72 бали)			28 балів	100 балів
Теоретичні питання	Тестовий контроль	НДЗ (№№ 1-3)		
24 бали	12 балів	36 балів		

Теоретичні питання (24 бали)

Таблиця критеріїв оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на практичних заняттях та викладених у відповідях на питання 1, 2 МКР

Рівень	Бал	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу розкрити суть питання, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; робить спроби дати відповідь на репродуктивному рівні; за допомогою викладача дає прості відповіді, використовуючи підказки викладача.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу питання, здатний відтворити його на репродуктивному рівні; орієнтується у поняттях, визначеннях.
	5	Здобувач знає більше половини навчального матеріалу питання, може дати визначення понять, категорій (з окремими помилками); вміє працювати з літературою, самостійно опрацьовуючи частину навчального матеріалу теми; намагається підкріпити відповідь прикладами, що є не досить вдалими; робить певні висновки, що не відзначаються логічністю й послідовністю
	6	Здобувач розуміє основні положення питання, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, без наведення прикладів або з прикладами, що не відзначаються точністю в розкритті сутності питання; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; використовує додаткові джерела.
	7	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал питання, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; може самостійно користуватися додатковими

Достатній (алгоритмічно дієвий)		джерелами; правильно використовує термінологію.
	8	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал питання в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими недоліками.
	9	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом питання, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання, пов'язані з розумінням практичної реалізації матеріалу, що є сутністю відповіді; має сформовані навички здійснити останнє.
Високий (творчо професійний)	10	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно наводить приклади, пов'язані з практичною реалізацією матеріалу, який складає сутність відповіді на питання; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; під час відповіді використовує знання суміжних дисциплін.
	11	Здобувач володіє узагальненими знаннями з питання, що розглядається; аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; знає джерела інформації та аналізує їх, може ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень; самостійно вивчає матеріал; може оцінювати різноманітні явища, процеси; під час відповіді на питання використовує знання суміжних дисциплін, наводить вдалі приклади.
	12	Здобувач володіє узагальненими знаннями з питання, що розглядається; аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; знає джерела інформації та аналізує їх; розв'язує складні проблемні завдання, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих

Результати всіх відповідей здобувача зазначаються у вигляді двох чисел:

– відсоток правильних відповідей від кількості запропонованих тестових завдань;

– оцінка за 4-рівневою шкалою. Здійснюється, враховуючи таке:

Відсоток правильних відповідей:

Оцінка:

86–100

відмінно (12-10 балів);

71–85

добре (9-7 балів);

56–70

задовільно (6-4 балів);

55 і менше

незадовільно (3-1 балів)

Модульна контрольна робота (28 балів)

Змістовий модуль-1 завершується написанням МКР. Виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі. Невиконання МКР оцінюється у 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю. Ліквідація заборгованості є обов'язковою.

Оцінка за МКР передбачає максимальних 28 балів. Вона включає: відповіді на два теоретичних питання (максимальний бал при оцінюванні кожного – 12 із урахуванням нижчезазначених рекомендацій). Критерії оцінювання представлені у таблиці, що наведена раніше. Виконання завдання практичного змісту (третє питання МКР) передбачає: максимальний бал – 4, враховуючи інформацію таблиці, наведеної нижче.

Критерії оцінювання відповіді на третє питання МКР

Бал	Критерії оцінювання
4	– якщо завдання виконано правильно без помилок. Тобто відповідність критеріям оцінки «4», а також здобувач час розгляду питання виявив здатність використовувати знання з інших (передусім професійно-прикладних) навчальних дисциплін.
3	– якщо завдання виконано правильно, але з 1-2 незначними помилками. Тобто відповідність критеріям оцінки «3», а також деталізація цього змісту з наведенням прикладів
2	– якщо завдання виконано в основному правильно, але з помилками. Тобто відповідь містить ключові слова і визначення, наведені у варіантах відповідей
1	– якщо завдання не виконано або виконано з грубими помилками

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-бальною системою оцінювання. Виконуються такі завдання:

1. Визначити за науковою проблемою, що запропонована: об'єкт і предмет дослідження, мету і завдання дослідження, підібрати адекватні методи дослідження.

2. Визначити за науковою проблемою, що запропонована: етапи наукового дослідження.

3. Оформити результати у вигляді НДЗ, що передбачені змістом цієї програми.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання обов'язкового освітнього компонента професійної підготовки, а саме «Основи наукових досліджень», потребує наявності ноутбуку, як мінімум для викладача, та мобільних пристроїв у здобувачів вищої освіти з підключенням до Інтернету для комунікації у зовнішньому орієнтованому динамічному середовищі Moodle, а саме: виконання домашніх завдань, самостійна робота, проведення освітнього процесу у випадку переходу на онлайн-навчання.

Під час вивчення навчальної дисципліни необхідне таке обладнання:

- ноутбук;
- монітор;
- інтерактивна дошка.

12 Рекомендована література

Основна

1. Білоусова Т. І. Основи наукових досліджень. Кам'янець-Подільський, 2004. 64 с.
2. Галаманжук Л. Л., Єдинак Г. А. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський : Рута, 2019. 189 с.
3. Солопчук М. С., Федірко А. О. Основи науково-методичної діяльності в галузі фізичної культури і спорту : навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2006. 224 с.
4. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті : навч. посібник. 2-е вид. стерот. Кам'янець-Подільський : Рута, 2013. 280 с.

Допоміжна

5. Апанасенко Г. Л., Попова Л. А., Магльований А. В. Санологія (медичні аспекти валеології) : підручник. Львів : Кварт, 2011. 303 с.
6. Бар-Ор О. , Роуланд Т. Здоровье детей и двигательная активность: от физиологических основ до практического применения. Київ : Олімп. л-ра, 2009. 528 с.
7. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
8. Денисова Л. В., Хмельницькая И. В., Харченко Л. А. Измерения и методы математической статистики в физическом воспитании и спорте : учеб. пособ. Київ : Олімп. л-ра, 2008. 127 с.
9. Краснобокий Б. М., Левківський К. М. Словник-довідник науковця-початківця. 2-е вид., випр. і доп. Київ : НМЦВО, 2001. 72 с.
10. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня М. М. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навч. посібник. Київ : Олімп. л-ра, 2011. 224 с.
11. Марчик В. І., Мінжоріна І. Л. Функціональні проби та індекси в дослідженні фізичного стану людини : метод. рекомендації. Кривий Ріг : КДПУ, 2016. 64 с.
12. Носко М. О., Бріжата І. А., Гаркуша С. В. Основи наукових досліджень у підготовці фахівця з фізичного виховання : навч. посібник. Київ : «МП Леся», 2012. 236 с.
13. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. Київ : Олімп. л-ра, 2001. 439 с.
14. Vincent W. J. (2005). *Statistic in kinesiology*. 3-rd ed. Champaign: Human kinetics.

13. Інформаційні ресурси

1) Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Основи наукових досліджень»;

2) Корисні ресурси Інтернету:

http://www.fvu.in.ua/	Офіційний сайт федерації волейболу України
http://www.ukrbasket.net/	Офіційни сайт федерації баскетболу України
http://www.handball.net.ua/	Офіційний сайт федерації гандболу України
http://www.ffu.org.ua/	Офіційний сайт федерації футболу України
http://uk.wikipedia.org/wiki/ , Волейбол	Вікіпедія
http://uk.wikipedia.org/wiki/ Баскетбол	Вікіпедія
http://uk.wikipedia.org/wiki/ Гандбол	Вікіпедія
https://uk.wikipedia.org/wiki/ Футбол	Вікіпедія
http://volleyball.in.ua/	Сайт шанувальників волейболу
http://basket.com.ua/	Сайт шанувальників баскетболу